

FOTO: MILJØSTYRELSEN

Hvad kan du gøre for naturen i dit område?

Hvad er en invasiv art?

Invasive arter er arter, der ved menneskets hjælp er introduceret til et område uden for deres naturlige udbredelse, og som har en negativ effekt på den hjemmehørende biodiversitet. Udover at udkonkurrere hjemmehørende arter, kan nogle invasive arter også have sundhedsskadelige og negative økonomiske konsekvenser.

Hvad kan du gøre?

Alle, der færdes i naturen, kan spille en rolle i kampen mod invasive arter. F.eks. kan du hjælpe overvågningsindsatsen ved at indberette invasive arter, du finder i naturen på hjemmesiden **"arter.dk/invasiv"** eller i app'en **"Arter"**.

Har du invasive arter i haven, kan du hjælpe naturen ved at bekæmpe dem på din egen grund og dermed mindske risikoen for spredning til naturen.

Du kan læse mere om invasive arter og bekæmpelsesmetoder på Miljøstyrelsens hjemmeside eller ved at scanne QR-koden herunder:

<https://mst.dk/invasive-arter/>

Tryktag
5041 0004

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Bekæmpelsesguide for invasive arter af Gyldenris

FORSIDEFOTO: HELENE NYEGAARD HVID

Metoder

Jordbehandling

er en fælles betegnelse for metoder, hvor man fokuserer indsatsen på jorden gyldenris vokser i, f.eks. gennem harvning, fræsning eller pløjning. Jordbehandling skal foretages to gange årligt, i april/maj og igen i august/september. Ofte vil jordbehandling over et par år kunne udrydde en bestand. I naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens bestemmelser, på braklagte marker omfattet af driftsbetingede støtteordninger og ved vandløb må der ikke foretages jordbehandling.

Opgravning

forgår med en spade eller andet graveredskab. Gyldenris har rødder ned til 10 cm dybde og kan derfor relativt nemt graves op, så længe der er tale om mindre og spredte bestande. Det er nødvendigt at følge op på bekæmpelsen, og efter 14 dage bør man lave et kontrolbesøg, hvor man tager de planter, man har overset i første omgang, eller som er skudt op efterfølgende.

Slåning

skal ske i vækstsæsonen fra maj til august og kan foregå både maskinelt og med le. Slås der årligt, er det optimale tidspunkt omkring midten/slutningen af juni. Slår man både i maj og august, bør gyldenris kunne udryddes på blot et par år.

FOTO: MILJØSTYRELSEN

Problematik

De invasive arter af gyldenris danner tætte bestande, hvor planterne udskiller kemiske stoffer fra rødderne, der undertrykker vækst og spiring af andre plantearter. Denne egenskab gør sammen med den tætte vækst, at veletablerede gyldenris kan blive til ensartede bestande uden forekomst af hjemmehørende plantearter. Planterne har en kraftig formeringsevne, og de spreder sig let gennem frø og rodsrud.

FOTO: BENJAMIN ZWITTING, WIKIMEDIA COMMONS

Gyldenris

Der findes tre arter af gyldenris i Danmark, hvoraf to er invasive; **canadisk** og **sildig gyldenris**. Derudover findes den hjemmehørende art; **almindelig gyldenris**.

Udseende

Gyldenris bliver 25-250 cm høj og har smalle, spredte og lancetformede blade med en svagt håret underside. De gule blomster er samlet i kurve, og kurvene er samlet i store toppe. De invasive arter blomstrer i september-oktober, imens almindelig gyldenris blomstre i juli-september.

Sildig gyldenris bliver 50-250 cm høj og kan kendes på at den har en glat og voksagtig stængel, der ofte er blådugget og med kun lidt hår ved blomsterstanden. **Canadisk gyldenris** bliver 30-150 cm høj. Stænglen har hår på den øverste tredjedel (se billedet øverst til højre) og er ikke blådugget.

Almindelig gyldenris bliver 25-100 cm høj, og kan kendes fra invasive arter ved at kurvene gennerelet er noget større og sidder på oprette grene, modsat de invasive arter, hvor de fleste af blomsterne sidder på næsten vandrette grene.

FOTO: ANROO002, WIKIMEDIA COMMONS

Bekæmpelse

Bekæmpelsesmetoderne er ens for begge arter.

Blot 1 cm lange rodstykker kan genskyde, og det er derfor vigtigt at få alle rødder med op og sørge for, at planterne bortskaffes korrekt. herunder at de opgravede rødder ikke bliver liggende i jorden.

Bestandens størrelse	Bekæmpelsesmetode
Mindre arealer under 5 m²	
Nyetableret	Opgravning
Veletableret	Slåning eller jordbehandling
Større arealer 5-15 m²	Jordbehandling eller slåning
Større arealer over 15 m²	Græsning, jordbehandling eller slåning